

Exili interior

Els estudiosos de la vida i de l'obra i de les circumstàncies de Josep Pla parlen d'una mena d'exili interior viscut per l'escriptor a l'Empordà. Es produeix quan, acabada la Guerra Civil, torna de Marsella, s'instal·la a Barcelona amb l'objectiu de dirigir La Vanguardia, cosa que no assoleix perquè el règim franquista el veta per haver estat afí a la causa catalanista, i aleshores deixa de participar en les tertúlies de cafè sobre la situació política del moment, que, com ara també succeeix, no porten enlloc excepció feta de la melangia.

Home culte i viatjat, se'n torna a casa, al seu Llofriu, amb decidida intenció de desconnectar. Allí viurà el seu particular «exili interior». Li portarà anys desprendre's del turment que habita en el seu ànim. El pas de cosmopolita a pagès.

Salvant totes les distàncies, aquest articulista precisa també d'un exili interior. S'ha convertit en un descregut respecte de la possibilitat que el seny torni a Catalunya. Viu constantment en la inquietud, el neguit i el desassossec en veure com el seu país, Catalunya, ha caigut en un pou sense fons del qual no en vol sortir si no és foradant cap endins.

El que subscriu mai no va creure ni en el procés, ni en la independència, ni menys encara en el salt endavant cap a una república proclamada deductivament. No hi va creure perquè el principi democràtic necessita la llei per existir i poder-se aplicar. Aquí i en qualsevol lloc civilitzat. El signant segueix pensant el mateix. Sobretot que el carrer no pot dictar ordres al Parlament i al Govern, com ha succeït. Això és anarquia.

En Pla es va fer totes les il·lusions possibles, com titula el seu llibre el professor Francesc Montero, però va acabar sucumbint en la realitat d'un país, Catalunya, poblat per homes i dones malalts pel «complex d'inferioritat» que arrossequen. Això converteix al català en un permanent «fugitiu» de si mateix. Ni sap el que vol, ni sap per on anar.

Un coetani seu, l'historiador Jaume Vicens Vives, rebla el clau amb una afirmació i una conclusió. Digué: «no hem estat [els catalans] prou forts per llaurar la nostra pròpia història» i, per tant, aquesta és «la gran tragèdia col·lectiva (de Catalunya)», que explota de tant en tant, com un volcà enfurismat. Per alguna cosa l'Agustí Calvet, en Gaziol, deixà escrit que «Catalunya és la gran epilèptica d'Espanya».

Cal afegir, tanmateix, que els tres grans intel·lectuals esmentats són crítics respecte d'Espanya com a estat i

respecte de com de malament ha tractat històricament Catalunya. Deprecia tot allò que ignora i, en conseqüència, es dona «la conjura dels irresponsables», com ha deixat dit recentment en Jordi Amat, o la «conjura dels necis», com li agrada dir a aquest articulista.

La veritable complicitat entre Espanya i Catalunya es troba en el gen de l'autodestrucció que comparteixen. Del no dialogar, a la confrontació total. Ha tornat la bogeria i seguim sense saber qui en té més i qui en té menys, o qui va arribar primer a aquest estadi mental. Això avui ja no és rellevant. La bogeria és bogeria, i prou, i en fan exhibició pornogràfica cada dia que passa.

L'articulista no creu en el fatalisme malgrat haver llegit obres d'autors que defensen la seva existència. No creu amb altra predestinació que no sigui la mort. Tanmateix, en la seva retina, preserva les categòriques expressions tràgiques de molts assagistes respecte de l'ànima del català. En totes elles, s'obstaculitza a si mateix i cau fulminat en l'últim dels instants. Sempre pels seus propis errors. És l'heroi de les tragèdies gregues, l'ltacos, que dona nom a l'illa inabastable. Li agrada ennuvol·lar-se perquè mai sap on és el nord. Vius de somnis.

El meu país, Catalunya, es troba de nou en un dels seus reiteratius crepuscles. Fa cinc llargs segles que es pregunta qui és i cap on ha d'anar. Ningú, cap persona i cap país, pot viure instal·lat en un interrogant. Això és més propi de beneïts que de gent formada. És l'analfabetisme il·lustrat que domina els nostres dies. Tot el que està passant és un compendi de mediocritats. El context no és esperançador i el contingut, desil·lusionant. Hi ha massa tensió com per disposar d'un minut per reflexionar. L'articulista precisa un cert exili interior.

Font del document: http://www.diaridegirona.cat/opinio/2018/04/14/exili-interior/907350.html?utm_source=rss